

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра сексології, психотерапії та медичної психології  
Навчальний рік 2024-2025

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

**«Психотерапія: теорія та практика»**

(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти денна

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки  
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «053 «Психологія»»  
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Клінічна психологія»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти  
Курс 1



Силабус освітнього компонента  
розглянуто на засіданні кафедри  
сексології, психотерапії та медичної  
психології

Протокол від  
«28» серпня 2024 року № 1

Завідувачка кафедри

\_\_\_\_\_  
(підпис) проф. М.В. Маркова  
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією  
ХНМУ з проблем загальної та  
природничо-наукової підготовки

Протокол від  
«30» серпня 2024 року № 1

Голова

\_\_\_\_\_  
(підпис) проф. М. С. Мирошніченко  
(ініціали, прізвище)

## **РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:**

1. Маркова Маріанна Владиславівна – доктор медичних наук, професор кафедри сексології, психотерапії та медичної психології ХНМУ
2. Кочарян Гарнік Суренович – доктор медичних наук, професор кафедри сексології, психотерапії та медичної психології ХНМУ
3. Фальова Олена Євгенівна – доктор психологічних наук, професор кафедри сексології, психотерапії та медичної психології ХНМУ
4. Алієва Тетяна Асифівна кандидат психологічних наук, доцент кафедри сексології, психотерапії та медичної психології ХНМУ
5. Романова Ірина Василівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри сексології, психотерапії та медичної психології ХНМУ
6. Сарвір Інна Миколаївна - кандидат медичних наук, доцент кафедри сексології, психотерапії та медичної психології ХНМУ
7. Плєхов Владислав Андрійович – кандидат медичних наук, асистент кафедри сексології, психотерапії та медичної психології ХНМУ
8. Завгородня Наталія Ігорівна - кандидат медичних наук, доцент кафедри сексології, психотерапії та медичної психології ХНМУ
9. Зеленецька Тетяна Станіславівна – асистент кафедри сексології, психотерапії та медичної психології ХНМУ

## ВСТУП

**Силабус освітнього компонента «Психотерапія: теорія та практика»** складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Клінічна психологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія.

**Опис освітнього компонента (анотація).** Освітній компонент «Психотерапія: теорія та практика» є нормативним освітнім компонентом для здобувачів освіти ОПП «Клінічна психологія». Вивчається на 1 курсі упродовж 2-го семестру.

**Мета вивчення** навчання та підготовка слухачів теоретичним основам психотерапії та оволодіння основними методиками індивідуальної та групової психотерапії для використання їх у лікарській практиці. Передбачається вивчення етіології, патогенезу, клініки невротичних розладів, розладів поведінки у дорослих та дітей, соматоформних розладів, застосування психотерапії для їх лікування, а також застосування методів психотерапії у неврології, кардіології, гастроентерології, ендокринології, сексології, наркології.

**Завдання освітнього компонента** – розкриття змісту та структури основних підходів психотерапії; ознайомлення з методами психодіагностики, психокорекції та психопрофілактики

**Предметом** вивчення освітнього компонента є підходи психотерапії в клінічній роботі, базові принципи психотерапевтичного супроводу в соматичній практиці.

**Зв'язки з іншими освітніми компонентами:** вікові особливості клінічної психології, клінічна та консультативна психологія, психологія девіантного розвитку та поведінки, основи патопсихології та психіатрії, моделі психотерапії та психотерапевтичного втручання, психоосвіта та педагогіка дорослих.

**Пререквізити:** вікові особливості клінічної психології, клінічна та консультативна психологія, психологія девіантного розвитку та поведінки, основи патопсихології та психіатрії, психоосвіта та педагогіка дорослих.

## **1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

**1.1. Мета вивчення** освітнього компонента спрямована на освоєння здобувачами освіти знань з основ індивідуальної та групової психотерапії для використання їх у лікарській практиці, етіологія, патогенез, клініка невротичних розладів, розладів поведінки у дорослих та дітей, соматоформних розладів, застосування психотерапії для їх лікування, а також застосування методів психотерапії у неврології, кардіології, гастроентерології, ендокринології, сексології, наркології.

**1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є** розкриття змісту та структури основ психотерапії; ознайомлення з методами психотерапевтичного супроводу.

**1.3. Компетентності та результати навчання,** формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

**1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами освіти компетентностей:**

### **інтегральні:**

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

### **загальні:**

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

### **спеціальні:**

ФК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

ФК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

ФК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

ФК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

ФК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

ФК11. Здатність демонструвати розуміння закономірностей функціонування психіки у нормі та патології в контексті вікового аспекту та девіантного розвитку.

ФК13. Здатність формулювати дослідницькі завдання у проблемному полі клінічної психології та психотерапії, вміти їх розв'язувати із застосуванням сучасних наукових методів.

**1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:**

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР12. Здійснювати пошук і вибір індивідуальних і групових методів клініко-психологічного, нейропсихологічного досліджень, психологічних втручань.

**1.3.3. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних соціальний навичок (Soft skills):**

1. комунікативність (реалізується через: метод роботи у групах та мозковий штурм під час аналізу, кейс метод, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі);

2. робота в команді (реалізується через: метод роботи у групах та мозковий штурм під час аналізу, кейс метод);

3. конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри);

4. тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійна робота);

5. лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захист у групі).

## 2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

| Найменування показників                                                                  | Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП                 | Характеристика освітнього компонента   |   |
|------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|---|
|                                                                                          |                                                                    | денна форма навчання                   |   |
| Кількість кредитів – 4                                                                   | Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки                     | Нормативний                            |   |
| Загальна кількість годин – 120                                                           | Спеціальність: 053 Психологія                                      | <b>Рік підготовки (курс):</b>          |   |
|                                                                                          |                                                                    | 1-й                                    |   |
|                                                                                          |                                                                    | <b>Семестр</b>                         |   |
|                                                                                          |                                                                    | 2-й                                    |   |
|                                                                                          |                                                                    | <b>Лекції</b>                          |   |
| Годин для денної форми навчання: аудиторних – 50 самостійної роботи здобувача освіти -70 | Освітній ступінь: <u>магістр</u><br><br>ОПП<br>Клінічна психологія | 24год.                                 |   |
|                                                                                          |                                                                    | <b>Практичні, семінарські</b>          |   |
|                                                                                          |                                                                    | 26 год.                                |   |
|                                                                                          |                                                                    | <b>Лабораторні</b>                     |   |
|                                                                                          |                                                                    | -                                      | - |
|                                                                                          |                                                                    | <b>Самостійна робота</b>               |   |
|                                                                                          |                                                                    | 70 год.                                |   |
|                                                                                          |                                                                    | <b>Індивідуальні завдання:-</b>        |   |
|                                                                                          |                                                                    | Вид підсумковою контролю: <b>залік</b> |   |

## 2.1 Опис освітнього компонента

### 2.2.1 Лекції

| № з/п | Назва теми                                                                                                                             | Кількість годин | Види лекцій                                        |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------------------------------------------------|
| 1     | Організація психотерапевтичної допомоги населенню                                                                                      | 2               | Вступна лекція, розповідь-пояснення                |
| 2     | Філософські аспекти психотерапії                                                                                                       | 2               | Тематична лекція, презентація                      |
| 3     | Психодіагностика у психотерапії. Психотерапевтичний діагноз                                                                            | 2               | Оглядова лекція, презентація, розповідь-пояснення, |
| 4     | Основи медичної психології.                                                                                                            | 2               | Оглядова лекція, презентація, розповідь-пояснення  |
| 5     | Методи психотерапії психодинамічного напрямку.                                                                                         | 2               | Тематична лекція, презентація                      |
| 6     | Когнітивно-біхевіоральна психотерапія.                                                                                                 | 2               | Тематична лекція, презентація, розповідь-пояснення |
| 7     | Психотерапія екзистенційно-гуманістичного напрямку та спеціальні методи психотерапії.                                                  | 2               | Тематична лекція, презентація                      |
| 8     | Групова та сімейна психотерапія.                                                                                                       | 2               | Тематична лекція, презентація                      |
| 9     | Психотерапія психічних розладів та розладів поведінки.                                                                                 | 2               | Тематична лекція, презентація, розповідь-пояснення |
| 10    | Психотерапія в загальносоматичній і спеціалізованій медичній практиці.                                                                 | 2               | Тематична лекція, презентація                      |
| 11    | Вікові аспекти психотерапії.                                                                                                           | 2               | Тематична лекція, презентація                      |
| 12    | Психотерапія і реабілітація постраждалих внаслідок природних і техногенних катастроф, ліквідаторів їх наслідків, учасників бойових дій | 2               | Тематична лекція, презентація                      |
|       | Усього годин                                                                                                                           | 24              |                                                    |

### 2.2.2 Семінарські заняття не передбачено навчальним планом

### 2.2.3 Практичні заняття

| № з/п | Назва теми                                                                                          | Кількість годин | Методи навчання     | Форми контролю                                     |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------|----------------------------------------------------|
| 1     | Психодіагностика у психотерапії.                                                                    | 2               | Бесіда, кейс-методи | Обговорення результатів                            |
| 2     | Психотерапевтичний діагноз                                                                          | 2               | Опитники та тести   | Обговорення результатів                            |
| 3     | Когнітивно-біхевіоральна психотерапія при депресіях                                                 | 2               | Бесіда, обговорення | Усне опитування                                    |
| 4     | Когнітивно-біхевіоральна психотерапія при психотравмі                                               | 2               | Бесіда, кейс-методи | Тестування в Google формі, обговорення результатів |
| 5     | Когнітивно-біхевіоральна психотерапія у дітей з психотравмою                                        | 2               | Бесіда, кейс-методи | Результати опрацювання                             |
| 6     | Принципи психотерапія екзистенційно-гуманістичного напрямку.                                        | 2               | Бесіда, кейс-методи | Результати опрацювання                             |
| 7     | Психотерапія екзистенційно-гуманістичного напрямку та спеціальні методи психотерапії.               | 2               | Бесіда, кейс-методи | Усне опитування                                    |
| 8     | Принципи та структура групової та сімейної психотерапія                                             | 2               | Бесіда, кейс-методи | Результати опрацювання                             |
| 9     | Особливості психотерапії у хворих з розладами психічної сфери та розладами поведінки.               | 2               | Бесіда, кейс-метод  | Результати опрацювання вправ                       |
| 10    | Особливості психотерапевтичного супроводу в загальносоматичній і спеціалізованій медичній практиці. | 2               | Бесіда, кейс-метод  | Результати опрацювання технік                      |
| 11    | Особливості психосоціальної реабілітації постраждалих в наслідок бойових дій                        | 2               | Опитники та тести   | Результати опрацювання технік                      |

|    |                                                                                                                                  |    |                     |                               |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------|-------------------------------|
| 12 | Принципи психотерапії постраждалих внаслідок природних і техногенних катастроф, ліквідаторів їх наслідків, учасників бойових дій | 4  | Бесіда, кейс-методи | Результати опрацювання технік |
|    | Усього годин                                                                                                                     | 26 |                     |                               |

#### 2.2.4. Лабораторні заняття не передбачено навчальним планом

#### 2.2.5. Самостійна робота

| № з/п | Назва теми                                                                                | Кількість годин | Методи навчання                                | Форми контролю                      |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------------------------------------|-------------------------------------|
| 1     | Терапевтичний альянс: особливості побудови комунікації з пацієнтом та членами його родини | 4               | робота з довідковою літературою                | Усне опитування                     |
| 2     | Психотерапія невротичних, пов'язаних зі стресом та соматоформних розладів                 | 4               | робота з підручником та довідковою літературою | Усне опитування                     |
| 3     | Психотерапія тривожно-фобічних розладів                                                   | 4               | робота з підручником та довідковою літературою | Усне опитування                     |
| 4     | Психотерапія інших тривожних розладів                                                     | 2               | робота з методичними матеріалами               | Написання реферату                  |
| 5     | Психотерапія obsесивно-компульсивних розладів                                             | 2               | робота з підручником та довідковою літературою | Написання реферату                  |
| 6     | Психотерапія реакцій на важкий стрес та розлади адаптації                                 | 4               | робота з підручником та довідковою літературою | Написання реферату                  |
| 7     | Психотерапія дисоціативних розладів                                                       | 4               | робота з підручником та довідковою літературою | Усна доповідь                       |
| 8     | Психотерапія неврастенії                                                                  | 2               | робота з підручником та довідковою літературою | Презентація опрацьованих матеріалів |

|    |                                                                                                                                                       |   |                                                            |                                          |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| 9  | Психотерапія та психопрофілактика розладів, обумовлених вживанням наркотичних речовин та їх супутні захворювання. Психотерапія алкогольної залежності | 4 | Робота з методичними матеріалами                           | Усне опитування                          |
| 10 | Психотерапія зловживання речовинами, які не викликають залежність                                                                                     | 4 | робота з довідковою літературою                            | Активна участь в обговоренні теми        |
| 11 | Психотерапія статевої дисфункції                                                                                                                      | 4 | робота з довідковою літературою та методичними матеріалами | підготовка повідомлення                  |
| 12 | Психотерапія синдрому вигорання                                                                                                                       | 2 | Опитники та тести, робота з методичними матеріалами        | Обговорення результатів тестування       |
| 13 | Медико-психологічна реабілітація осіб, постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій та бойових дій.                                                   | 2 | робота з методичними матеріалами                           | підготовка повідомлення                  |
| 14 | Кризова психотерапія.                                                                                                                                 | 4 | робота з довідковою літературою                            | Дискусія                                 |
| 15 | Психотерапія кризових станів у жертв всіх видів насилля.                                                                                              | 4 | робота з довідковою літературою                            | Усна доповідь                            |
| 16 | Пенітенціарна психотерапія.                                                                                                                           | 4 | робота з методичними матеріалами                           | Усна презентація опрацьованого матеріалу |
| 17 | Психотерапія у паліативній та хоспісній медицині.                                                                                                     | 2 | робота з довідковою літературою                            | Дискусія                                 |
| 18 | Психотерапія різних варіантів розладів особистості. Психотерапія психосоматичних захворювань                                                          | 2 | робота з літературою та відео контентом,                   | Дискусія                                 |
| 19 | Психотерапія тривожно-фобічних розладів у дітей та підлітків                                                                                          | 4 | Робота з правовою літературою                              | Усна доповідь                            |

|    |                                                                                          |    |                                  |            |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------|----|----------------------------------|------------|
| 20 | Психотерапія агресивності у дітей та підлітків.                                          | 4  | робота з методичними матеріалами | Опитування |
| 21 | Психотерапія дітей хворих на аутизм. Психотерапія дітей хворих на гіперкінетичний розлад | 4  | робота з методичними матеріалами | Дискусія   |
|    | Усього годин                                                                             | 70 |                                  |            |

### 3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

**3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється** на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ» від 21.08.21, № 181.

**Організація поточного контролю.** Викладачі слідкують за тим, щоб кожен здобувач освіти отримав необхідну компетенцію в напрямках, що входять до тем практичних занять. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється відповідно до конкретних цілей.

**Оцінювання самостійної роботи** здобувачів освіти. Самостійна робота здобувачів освіти, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті та заліку.

**Оцінка освітнього компоненту.** Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж всього періоду вивчення освітнього компонента (або її частини), що закінчуються оцінкою з формою контролю «залік». ЗНД вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для дисциплін з формою контролю «залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення освітнього компонента (з точністю до сотих) за таблицею 2 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)», що додається (додаток 2), автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 120 до 200.

Таблиця 2

#### Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

| 4-бальна шкала | 200-бальна шкала | 4-бальна шкала | 200-бальна шкала | 4-бальна шкала | 200-бальна шкала |
|----------------|------------------|----------------|------------------|----------------|------------------|
| 5              | 200              | 4.22-4,23      | 169              | 3.45-3,46      | 138              |
| 4.97-4,99      | 199              | 4.19-4,21      | 168              | 3.42-3,44      | 137              |
| 4.95-4,96      | 198              | 4.17-4,18      | 167              | 3.4-3,41       | 136              |

|           |     |           |     |                |                    |
|-----------|-----|-----------|-----|----------------|--------------------|
| 4.92-4,94 | 197 | 4.14-4,16 | 166 | 3.37-3,39      | 135                |
| 4.9-4,91  | 196 | 4.12-4,13 | 165 | 3.35-3,36      | 134                |
| 4.87-4,89 | 195 | 4.09-4,11 | 164 | 3.32-3,34      | 133                |
| 4.85-4,86 | 194 | 4.07-4,08 | 163 | 3.3-3,31       | 132                |
| 4.82-4,84 | 193 | 4.04-4,06 | 162 | 3.27-3,29      | 131                |
| 4.8-4,81  | 192 | 4.02-4,03 | 161 | 3.25-3,26      | 130                |
| 4.77-4,79 | 191 | 3.99-4,01 | 160 | 3.22-3,24      | 129                |
| 4.75-4,76 | 190 | 3.97-3,98 | 159 | 3.2-3,21       | 128                |
| 4.72-4,74 | 189 | 3.94-3,96 | 158 | 3.17-3,19      | 127                |
| 4.7-4,71  | 188 | 3.92-3,93 | 157 | 3.15-3,16      | 126                |
| 4.67-4,69 | 187 | 3.89-3,91 | 156 | 3.12-3,14      | 125                |
| 4.65-4,66 | 186 | 3.87-3,88 | 155 | 3.1-3,11       | 124                |
| 4.62-4,64 | 185 | 3.84-3,86 | 154 | 3.07-3,09      | 123                |
| 4.6-4,61  | 184 | 3.82-3,83 | 153 | 3.05-3,06      | 122                |
| 4.57-4,59 | 183 | 3.79-3,81 | 152 | 3.02-3,04      | 121                |
| 4.54-4,56 | 182 | 3.77-3,78 | 151 | 3-3,01         | 120                |
| 4.52-4,53 | 181 | 3.74-3,76 | 150 | <b>Менше 3</b> | <b>Недостатньо</b> |
| 4.5-4,51  | 180 | 3.72-3,73 | 149 |                |                    |
| 4.47-4,49 | 179 | 3.7-3,71  | 148 |                |                    |
| 4.45-4,46 | 178 | 3.67-3,69 | 147 |                |                    |
| 4.42-4,44 | 177 | 3.65-3,66 | 146 |                |                    |
| 4.4-4,41  | 176 | 3.62-3,64 | 145 |                |                    |
| 4.37-4,39 | 175 | 3.6-3,61  | 144 |                |                    |
| 4.35-4,36 | 174 | 3.57-3,59 | 143 |                |                    |
| 4.32-4,34 | 173 | 3.55-3,56 | 142 |                |                    |
| 4.3-4,31  | 172 | 3.52-3,54 | 141 |                |                    |
| 4,27-4,29 | 171 | 3.5-3,51  | 140 |                |                    |
| 4.24-4,26 | 170 | 3.47-3,49 | 139 |                |                    |

**Семестровий контроль** здійснюється на проміжних етапах навчання та є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача освіти. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальним планом, програмою освітнього компонента. Заліки проводяться на останньому практичному занятті відповідно до програми освітнього компонента.

Здобувач освіти допускається до семестрового контролю з конкретної освітньої компоненти, якщо він виконав умови допуску, визначені у програмі освітнього компонента.

### 3.2. Питання до заліку:

1. Визначення та принципи побудови психотерапевтичного діагнозу.
2. Основні етапи психотерапевтичного процесу.
3. Основні методи психотерапії та їх класифікація.
4. Засоби застосування психотерапії в медицині.
5. Показання для застосування когнітивно-біхевіоральної психотерапії.
6. Основні напрямки поведінкової психотерапії.

7. Базові психоаналітичні теорії.
8. Принципи психодинамічної психотерапії.
9. Яке лікування є патогенетичним при неврозах.
10. Методи психотерапії при ПТСР.
11. Особливості групової психотерапії.
12. Структура групового психотерапевтичного процесу.
13. Психотерапія неврастенії.
14. Особливості кризової психотерапії.
15. Психотерапія кризових станів у жертв насилля.
16. Психоосвіта як метод психотерапії.
17. Інформаційно-когнітивні методи психотерапії.
18. Протокол роботи з психотравмою.
19. Психотерапія у медицині катастроф.
20. Семіологія порушень психічної сфери.
21. Особливості психотерапевтичного супроводу при втраті.
22. Принципи надання допомоги у гострому періоді психотравми.
23. Техніки роботи з втратою.
24. Техніки роботи з психотравмою у дітей.
25. Техніки роботи з психотравмою у підлітків.
26. Особливості та структура сімейної психотерапії.
27. Основні методи парної психотерапії.
28. Особливості психотерапії осіб з тривожними розладами.
29. Етичні принципи у психотерапевтичній практиці.
30. Супервізія та її значення у професійній діяльності психотерапевта.

### **3.3. Контрольні питання**

1. Опишіть поняття та принципи побудови психотерапевтичного діагнозу.
2. Поясніть структуру та основні етапи психотерапевтичного процесу.
3. Охарактеризуйте класифікацію основних методів психотерапії.
4. Опишіть засоби застосування психотерапії в медицині.
5. Поясніть показання для застосування когнітивно-біхевіоральної психотерапії.
6. Охарактеризуйте основні напрями поведінкової психотерапії.
7. Опишіть базові психоаналітичні теорії.
8. Поясніть принципи психодинамічної психотерапії.
9. Охарактеризуйте лікування неврозів із позиції патогенетичної психотерапії.
10. Опишіть психотерапевтичні методи, ефективні при ПТСР.
11. Поясніть сутність групової психотерапії.
12. Охарактеризуйте структуру групового психотерапевтичного процесу.
13. Опишіть принципи психотерапії неврастенії.
14. Поясніть особливості кризової психотерапії.
15. Охарактеризуйте психотерапію кризових станів у жертв насилля.

16. Опишіть зміст і завдання психоосвіти як психотерапевтичного методу.
17. Поясніть інформаційно-когнітивні методи психотерапії.
18. Охарактеризуйте протокол роботи з психотравмою.
19. Опишіть специфіку психотерапії у медицині катастроф.
20. Поясніть поняття семіології порушень психічної сфери.
21. Охарактеризуйте психотерапевтичний супровід осіб у стані втрати.
22. Опишіть принципи надання допомоги у гострому періоді психотравми.
23. Поясніть основні техніки роботи з втратою.
24. Охарактеризуйте техніки роботи з психотравмою у дітей.
25. Опишіть техніки роботи з психотравмою у підлітків.
26. Поясніть особливості ведення сімейної психотерапії.
27. Охарактеризуйте методи парної психотерапії.
28. Опишіть основні принципи психотерапії осіб із тривожними розладами.
29. Поясніть особливості роботи психотерапевта при депресивних станах.
30. Охарактеризуйте психотерапевтичні підходи при психосоматичних розладах.
31. Опишіть значення тілесно-орієнтованих технік у сучасній психотерапії.
32. Поясніть роль арт-терапії в корекції емоційних порушень.
33. Охарактеризуйте застосування гештальт-терапії в клінічній практиці.
34. Опишіть принципи екзистенційно-гуманістичної психотерапії.
35. Поясніть роль трансактного аналізу в розумінні міжособистісних відносин.
36. Охарактеризуйте техніки стабілізації при роботі з травмою.
37. Опишіть принципи психотерапії у мультидисциплінарній команді.
38. Поясніть етичні принципи роботи психотерапевта.
39. Охарактеризуйте значення супервізії у професійному розвитку психотерапевта.

40. Опишіть роль особистості психотерапевта у процесі лікування.

### **3.4. Індивідуальні завдання не передбачено**

### **3.5. Правила оскарження оцінки**

Якщо здобувач освіти не згоден з отриманою на занятті оцінкою, він може її оскаржити. В такому разі його знання будуть оцінюватися комісією у складі завідувача або завуча кафедри, незалежного викладача та викладача групи, в якій він навчається.

## **4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

Для успішного засвоєння освітнього компонента необхідно, щоб здобувач освіти систематично готувався до практичних занять, виконував

завдання для самостійної роботи, читав рекомендовану літературу, брав активну участь у обговоренні теми заняття.

Відвідування практичних занять є обов'язковим (за виключенням поважних причин). Заняття, що пропущене здобувачем освіти, з будь-якої причини, має бути відпрацьовано. Неприпустимо запізнюватися на заняття.

При спілкуванні з викладачем та оточуючими здобувачами освіти, він повинен виявляти ввічливість, розмовляти тихо і поводити себе спокійно.

## **5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

Дотримання академічної доброчесності здобувачем освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань та завдань з підсумкових контролів результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Порушенням академічної доброчесності вважається плагіат, списування, обман, фальсифікація тощо.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до наступної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (підсумковий контроль, залік тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- відрахування з ЗВО.

## **1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

1. Герасименко Л, Скрипніков А, Ісаков Р. Психогенні психічні розлади. Київ: ВСВ Медицина; 2021. 208 с.

2. Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: підручник / — 3-є видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», - 2021, - 312с.

3. Ісаков Р. Психосоматична патологія. Київ: ВСВ Медицина; 2023. 167 с.

4. Кожина Г, Марута Н, Юр'єва Л. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці. 2-е видання. Київ: ВСВ Медицина; 2023. 344 с.

5. Мішієв В, Михайлов Б, Гриневич Є, Омелянович В. Розлади психічної сфери внаслідок бойових дій. Київ: ВСВ Медицина; 2023. 127 с.

6. Мішієв В, Михайлов Б, Гриневич Є, Омелянович В. Психічні розлади внаслідок COVID-19. Київ: ВСВ Медицина; 2024. 151 с.

7. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник / А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Л.А. Боднар, Г.Т. Сонник. - 2-е видання Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2021 р. (стереотипне), 244 с.

8. Психопатологічна синдромологія: психотерапевтичні підходи : навчальний посібник / В.В. Чугунов. - 6-е вид., доповн. і розшир. - Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020. - 360 с.

9. Юнак В. Депресія: погляд психотерапевта. Київ: ВСВ Медицина; 2023. 334 с.

10. Алієва Т. А. Основи медичної психології. порушення емоційної сфери / Т. А. Алієва // Навчальний посібник для самостійної роботи. – Х. : ХМАПО, 2020. – 53 с.

11. Гавриленко М. А. Психоаналітична психотерапія. / М. А. Гавриленко // Навчальний посібник для самостійної роботи. – Х.:ХМАПО, 2020. –31 с.

12. Disorders of adaptation of combatants and their medical and psychological rehabilitation at the sanatorium stage of treatment Marianna V Markova, Tetiana A Aliieva, AR Markov, Oleg A Korop, Eugenia V Lisovaya, Victoriia V Babych, Svitlana O Vyazmitinova Wiad Lek, 2022, 75-2, p 444-450

13. Impact of quarantine and infodemic due to the covid-19 pandemic on mental health: experience of ukraine M Markova, N Maruta, A Markov, T Aliieva - European Psychiatry, 2023, 66-S1, S799-S800

## ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

### Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ  
[https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_sex.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf)

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті  
[https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_ad-1.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами освіти Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану  
[https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad\\_pogl-vyv\\_dysc.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf)

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ  
[https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_komis\\_ad.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті  
[https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_neform\\_osv22.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv22.pdf)

### ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

[https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/polog\\_org\\_incl-suprov.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/polog_org_incl-suprov.pdf)

### АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

[https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_komis\\_ad.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf)

[https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_grup\\_ad.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_grup_ad.pdf)